

KOMENTÁR

Článok 7 upravuje osobitnú právomoc v konkrétne definovaných prípadoch, pričom ide o osobitnú právomoc vo vzťahu k čl. 4. Aplikuje sa len pod podmienkou, ak žalovaný má domicil na území členského štátu.

V tomto prípade má žalobca možnosť voľby a rozhodnúť sa, či bude žaloba podaná na súde, ktorý má všeobecnú právomoc založenú na domicile žalovaného (v zmysle čl. 4) alebo na okolnostiach uvedených v tomto článku.

Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že dôvody pre založenie právomoci v zmysle tohto článku sa vzťahujú len na konkrétnu okolnosť, na základe ktorej je právomoc v zmysle daného odseku založená, t. j. ak je právomoc založená napríklad na mieste plnenia zmluvy, nezakladá to automaticky právomoc súdu rozhodovať aj o mimozmluvných záväzkoch.⁵⁰

Otázku, či založenie právomoci spadá pod zmluvu alebo pod mimozmluvné záväzky, nie je možné posudzovať podľa národného práva, ale na základe nezávislej interpretácie podľa európskeho práva a príslušnej judikatúry SDEÚ. Rovnako jednotlivé koncepty a inštitúty uvedené v tomto článku (*predaj tovaru; poskytnutie služieb*) sa majú vykladať nezávisle od národného práva.⁵¹

K odseku 1

Na základe predmetného ustanovenia je možné založiť právomoc súdov v mieste zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Ide o jedno z najviac interpretovaných ustanovení Nariadenia, ktoré sa skladá z troch častí (písmen). Písmeno a) definuje všeobecné pravidlo, písmeno b) obsahuje osobitnú úpravu pre určitý typ zmlúv a písmeno c) upravuje vzájomnú subsidiaritu predchádzajúcich dvoch ustanovení, t. j. že písmeno a) sa aplikuje, pokiaľ sa neaplikuje písm. b).

Predaj tovaru

Rovnako ako všetky ostatné pojmy v Nariadení, aj *predaj tovaru* v zmysle čl. 7(1)(b) je potrebné interpretovať autonómne, t. j. nezávisle na národnom

---

⁵⁰ Vec C-189/87 *Athanasios Kalfelis proti Bankhaus Schröder, Münchmeyer, Hengst and Co. a iní* [1988] ECR 05565, bod 19.

⁵¹ Vec C-34/82 *Martin Peters Bauunternehmung GmbH proti Zuid Nederlandse Aannemers Vereniging* [1983] ECR 00987, body 9 – 10.

práve. SDEÚ pritom pri vymedzení *predaja tovaru* vychádza z definície predaja tovaru v medzinárodných právnych predpisoch.⁵²

Na základe toho pod *predaj tovaru* spadajú zmluvy, ktorých predmetom je tovar, ktorý sa musí najprv vyrobiť (t. j. predmetný tovar neexistuje v čase uzatvorenia zmluvy).⁵³ Je však potrebné rozlišovať, či materiál na výrobu tovaru bol, alebo nebol dodaný kupujúcim. „Ak kupujúci dodal celý materiál, z ktorého je tovar vyhotovený, alebo jeho podstatnú časť, môže táto skutočnosť viesť v prospech kvalifikácie zmluvy ako ‚zmluvy o poskytovaní služieb‘. Naopak, v opačnom prípade, keď kupujúci materiál nedodal, existuje silná pravdepodobnosť, že by bola zmluva charakterizovaná ako ‚zmluva o predaji tovaru‘.“⁵⁴

Poskytnutie služieb

Rovnako ako pojem *predaj tovaru*, aj *poskytnutie služieb* je potrebné vykladať nezávisle od národného práva a na základe interpretácie SDEÚ. Na tomto mieste je však potrebné uviesť, že rozsah právnych vzťahov spadajúcich pod *poskytovanie služieb* nie je úplne jednoznačný a v rozhodovacej praxi SDEÚ je možné v poslednom čase badať tendenciu o rozširovanie tohto pojmu.⁵⁵

V zmysle interpretácie SDEÚ „pojem služby zahŕňa prinajmenšom to, že strana, ktorá ich poskytuje, vykonáva určitú činnosť za odmenu“.⁵⁶ Dôležité je práve to, že by malo ísť o „činnosť“, nie o právne vzťahy, ktorých dominantná časť je založená na pasivite. Príkladmi právnych vzťahov, ktoré nespadajú pod *poskytnutie služieb*, sú napríklad licenčná zmluva na použitie predmetov duševného vlastníctva⁵⁷ alebo nájomná zmluva na prenájom hnutelných vecí.⁵⁸

⁵² Smernica 1999/44/ES Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar; čl. 3(1) CISG; Dohovor Organizácie Spojených národov zo 14. júna 1974 o premlčaní pri medzinárodnej kúpe tovaru.

⁵³ Vec C-381/08 *Car Trim GmbH proti KeySafety Systems Srl* [2010] ECR I-1255, bod 38.

⁵⁴ Tamže, bod 40.

⁵⁵ Túto tendenciu, napriek tomu, že spôsobuje istú právnu neistotu, keďže mení rozsah zavedených pojmov a judikatúry, je potrebné z celkového hľadiska hodnotiť kladne. Dôvodom je predovšetkým skutočnosť, že ak daný právny vzťah nie je možné zaradiť pod čl. 7(1)(b) (nejde teda o poskytnutie služieb ani o dodanie tovaru), je potrebné aplikovať čl. 7(1)(a) a tzv. *Tesilli pravidlo*, ktoré je priveľmi komplikované (pozri komentár k danému ustanoveniu). Je preto lepšie (aj z hľadiska právnej istoty), ak je možné konkrétny vzťah zaradiť pod čl. 7(1)(b).

⁵⁶ Vec C-533/07 *Falco Privatstiftung a iní proti Gisela Weller-Lindhorst* [2009] ECR I-3327, bod 29.

⁵⁷ Tamže, bod 44.

⁵⁸ Nájomná zmluva, ktorej predmetom je nehnuteľnosť, spadá pod výlučnú právomoc v zmysle čl. 24(1) Nariadenia.

Určenie miesta zmluvného plnenia

Ako vyplýva zo samotného textu čl. 7(1) Nariadenia, najdôležitejšia je dohoda zmluvných strán. Na základe rozhodovacej činnosti SDEÚ platí, že miesto zmluvného plnenia musí byť v prvom rade vyvodené z ustanovení samotnej zmluvy.⁵⁹ Ak miesto zmluvného plnenia nie je možné vyvodiť zo zmluvy, je potrebné vziať do úvahy miesto faktického plnenia.

Tu je potrebné porovnať, aký má dohoda o mieste zmluvného plnenia účinok v porovnaní s dohodou o voľbe právomoci v zmysle čl. 25 Nariadenia. Základný rozdiel medzi týmito dohodami spočíva v tom, že dohoda o voľbe právomoci musí spĺňať formálne kritériá v zmysle čl. 25(1). Zároveň platí, že (ak nie je medzi zmluvnými stranami dohodnuté inak) dohoda o voľbe právomoci je výlučná (exkluzívna) a má teda derogačné účinky, t. j. právomoc súdov iných štátov je touto dohodou vylúčená. Naproti tomu, dohoda o mieste plnenia nemusí spĺňať formálne požiadavky ako dohoda o voľbe právomoci⁶⁰ a nemá derogačný efekt. Za účelom zamedzenia zneužitia nie je však prípustné, aby si zmluvné strany dohodli v zmluve úplne fiktívne miesto plnenia, ktoré nemá žiadnu skutočnú spojitosť s realitou.⁶¹

Tessili pravidlo

Ak právny vzťah nespadá pod čl. 7(1)(b), t. j. nejde o dodanie tovaru ani o poskytnutie služby, je na určenie miesta zmluvného plnenia potrebné aplikovať pravidlo definované v prípade *Tessili*.⁶²

V takom prípade je v prvom rade potrebné určiť záväzok, ktorý je podkladom žaloby. Následne treba na základe medzinárodného práva súkromného fóra⁶³ určiť rozhodné právo. Ako tretí krok sa na základe takto určeného rozhodného práva stanoví miesto zmluvného plnenia.

Tento postup je očividne veľmi komplikovaný. Ako príklad možno uviesť predaj nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza vo Francúzsku, predávajúcim z Dánska kupujúcemu vo Švédsku. V prípade, že kupujúci neuhradí kúpnu cenu, má

---

⁵⁹ Vec C-19/09 *Wood Floor Solutions Andreas Domberger GmbH proti Silva Trade SA* [2010] ECR I-02121, bod 38.

⁶⁰ Vec C-56/79 *Siegfried Zelger proti Sebastiano Salintri* [1980] ECR 90, bod 5.

⁶¹ Vec C-106/95 *Mainschiffahrts-Genossenschaft eG (MSG) proti Les Gravières Rhénanes SARL* [1997] ECR I-932, bod 31.

⁶² Vec C-12/76 *Industrie Tessili Italiana Como proti Dunlop AG* [1976] ECR 1473.

⁶³ Ako fórum je v tomto prípade potrebné chápať štát, v ktorom sa vedie (alebo má viesť) súdny spor.

predávajúci nasledovné možnosti. Zmluvným záväzkom, ktorý je podkladom žaloby, je v tomto prípade úhrada kúpnej ceny. Ak sa predávajúci rozhodne žalovať kupujúceho v Dánsku, musí najprv na základe dánskeho medzinárodného práva súkromného (v tomto prípade Rímsky dohovor o rozhodnom práve z roku 1980) určiť rozhodné právo. Takýmto rozhodným právom (s ohľadom na miesto, kde sa nachádza nehnuteľnosť) bude právo francúzske. Následne je na základe francúzskeho práva potrebné určiť, kde je miesto zmluvného plnenia.⁶⁴ V zmysle francúzskeho práva je to miesto pobytu dlžníka, teda v tomto prípade Švédsko. Dánsky súd teda nebude mať právomoc vo veci konať. Ak sa predávajúci rozhodne žalovať kupujúceho vo Švédsku, obdobným postupom (v tomto prípade sa rozhodné právo určí na základe nariadenia Rím I, ktoré je platné vo Švédsku) dôjdeme k záveru, že miestom zmluvného plnenia je Švédsko a švédské súdy budú mať právomoc daný spor rozhodnúť.⁶⁵

Je zrejmé, že aplikácia *Tessili pravidla* je veľmi komplikovaná, a to predovšetkým v prípadoch, kde rozhodný záväzok a rozhodné právo nie je možné jednoznačne určiť. Zmluvné strany tak strácajú právnu istotu pri rozhodovaní, v ktorom štáte svoj nárok žalovať. Z toho dôvodu je z hľadiska právnej istoty lepšie, ak je zmluvný vzťah možné zaradiť pod čl. 7(1)(b).

Miesto plnenia v zmysle čl. 7(1)(b)

V prípade, ak zmluvný vzťah spadá pod čl. 7(1)(b), je určenie miesta zmluvného plnenia jednoduchšie. V prvom rade nie je potrebné hľadať a determinovať záväzok, ktorý je podkladom žaloby, keďže pri zmluvách o dodaní tovaru alebo poskytnutí služby sa miesto zmluvného plnenia podľa čl. 7(1)(b) vzťahuje na všetky záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy. Nie je teda rozhodujúce, či predmetom žaloby je neuhradenie kúpnej ceny alebo nároky vyplývajúce z vád.

Ako bolo spomenuté vyššie, miesto zmluvného plnenia sa určí v prvom rade na základe dohody zmluvných strán a subsidiárne podľa miesta skutočného zmluvného plnenia.

Tu je potrebné upozorniť na značnú rozhodovaciu aktivitu SDEÚ, ktorá sa vyvinula vo vzťahu k zmluvným vzťahom s viacerými miestami plnenia. V prípade viacerých miest dodania tovaru v tom istom členskom štáte SDEÚ rozhodol,

⁶⁴ Uvedený postup sa samozrejme aplikuje len v prípade, ak sa zmluvné strany nedohodli na konkrétnom mieste plnenia (v tomto prípade miesta úhrady kúpnej ceny).

⁶⁵ LOOKOFKY, J., HERTZ, K. *EU-PIL European Private International Law in Contract and Tort*. Copenhagen : DJØF Publishing, 2009, s. 44 a nasl.

že za daných okolností „je v zásade na účely uplatnenia skúmaného ustanovenia potrebné pod miestom plnenia chápať miesto, ktoré zabezpečuje najtesnejšiu väzbu medzi zmluvou a príslušným súdom. Pri takej hypotéze sa najtesnejšia väzba vo všeobecnosti ukazuje v mieste hlavného plnenia, ktoré musí byť určené v závislosti od ekonomických kritérií.“⁶⁶ V prípade uvedeného rozhodnutia je potrebné poukázať na dve okolnosti. Po prvé, súd rozhodoval výlučne o predaji tovaru a nevenoval sa poskytovaniu služieb (uvedená otázka vo veci poskytnutia služieb bola vyriešená v neskoršej judikatúre). Po druhé, rozhodnutie sa týkalo len prípadu, keď sa viacero miest dodania nachádzalo v tom istom členskom štáte. Uvedená skutočnosť je dôležitá, pretože Nariadenie by sa v zásade malo venovať len otázky právomoci a neupravovať otázku miestnej (a inej) príslušnosti.⁶⁷ SDEÚ tak svojím výkladom rozšíril rozsah Nariadenia, ktoré sa pri sporoch s cezhraničným prvkom [pri aplikácii čl. 7(1)] použije aj na stanovenie miestnej príslušnosti. Uvedený postup je pritom možné objasniť na nasledovnom príklade. Predávajúci z Českej republiky dodá tovar kupujúcemu na Slovensko do Bratislavy, Banskej Bystrice a Košíc. Ak má tovar vady, môže kupujúci žalovať predávajúceho v mieste dodania tovaru (v Slovenskej republike), a to na súde, v územnej pôsobnosti ktorého je hlavné miesto dodania určené podľa ekonomických kritérií.⁶⁸ Ak nie je možné takéto hlavné miesto plnenia určiť, môže žalobca „žalovať žalovaného pred súdom príslušným podľa miesta dodania podľa svojho výberu“.⁶⁹

V ďalších rozhodnutiach sa SDEÚ venoval na jednej strane otázke právomoci v prípade poskytnutia služieb vo viacerých miestach a na druhej strane otázke právomoci, ak miesta plnenia sa nachádzajú v rôznych členských štátoch. Obe tieto otázky boli vyriešené spôsobom, ktorý zodpovedá princípom uvedeným v prípade *Color Drack* spomenutom skôr.⁷⁰ Ak teda ide o poskytovanie služieb vo viacerých miestach, ktoré sa nachádzajú v rôznych členských štátoch, je

⁶⁶ Vec C-386/05 *Color Drack GmbH proti Lexx International Vertriebs GmbH* [2007] ECR I-3699, bod 40.

⁶⁷ Otázku miestnej príslušnosti (t. j. ktorý konkrétny súd v rámci súdnej sústavy daného členského štátu je oprávnený danú vec rozhodovať) upravuje národné právo (na Slovensku Občiansky súdny poriadok, resp. od 1. júla 2016 Civilný sporový poriadok).

⁶⁸ Čo sa myslí pod „ekonomickými kritériami“ SDEÚ bližšie nevysvetlil, pričom absencia takéhoto vysvetlenia sa nevyhla následnej kritike. Za daných okolností je však vhodné porovnať hodnotu tovaru doručeného do jednotlivých miest a hlavné miesto plnenia by malo byť miesto, v ktorom bol dodaný tovar s najväčšou hodnotou.

⁶⁹ Vec C-386/05 *Color Drack GmbH proti Lexx International Vertriebs GmbH* [2007] ECR I-3699, bod 45.

⁷⁰ Vec C-204/08 *Peter Rehder proti Air Baltic Corporation* [2009] ECR I-6073, bod 36.